

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Vizarion Roman Nr. 1—3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1500—; pt. particulari Lei 800—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 500—. În străinătate Lei 2000—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 20

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

Sumarul:

Funcțiunea economică și socială a asigurărilor private — Bogățiile naturale ale Transilvaniei în economia românească. — Nouile impuneri fiscale. — Bursa. — *Bilanțe*: Banca Crișana s. a. Brad, județul Hunedoara. — Banca „Ilia Mureșană”, S. A. Ilia, județul Hunedoara. — „Scotereana”, casă de economii, societate pe acții în Scorteu.

Funcțiunea economică și socială a asigurărilor private.

(Urmare).

Valabilitatea asigurărilor de viață în războiu.

V.

Fără îndoială că valabilitatea asigurărilor de viață în războiu constituie o însemnată funcțiune de ordin economic și mai cu seamă social.

Fără a mai face elogiul asigurărilor private, amintesc doar, că mortalitatea în timp de războiu nu se potrivește de loc cu cea obișnuită din timp de pace, procentul mortalității fiind mult mai urecat în împrejurările create de războiu.

Obișnuit condițiunile generale de asigurare prevăd pentru caz de războiu, plata unei prime suplimentare din momentul izbucnirii războiului. Ca orientare

citez paragraful 13 din condițiunile generale de asigurare ale societății „Prima Ardeleană” din Cluj-Sibiu.

„Valabilitatea asigurării se extinde și asupra evenimentelor asigurării obvenite în cursul războiului în cazul când asiguratul nu ia parte la operațiunile militare, achită primele regulat, și când asigurarea a fost la începutul războiului cel puțin 6 luni în vigoare.

„În cazul, când asiguratul nu ia parte la operațiunile militare și ar deceda în războiu, societatea va lichida, în locul capitalului, întreaga rezervă de prime.

„Pentru suportarea riscului la sume mai mari, decât rezerva de prime, contractantul va putea încheia cu societatea o convenție aparte, plătind adausul de prime ce se va stabili când va fi cazul”.

Vedem deci, că întreprinderile de asigurare private prevăd posibilitatea acoperirii acestui risc printr-o convenție specială, plătind natural, un adaus de primă ce se stabilește imediat la decretarea războiului.

Să nu se înțeleagă însă că aranjamentele între întreprindere și asigurați sunt individuale. Ele sunt reglementate de o normă generală adoptată de toate societățile și față de toți asigurații.

În războiul trecut, interesele asiguraților au fost apărate de chiar întreprinderile de asigurare. Astfel societă-

file de asigurare au introdus pe tot timpul războiului un regim excepțional, care nu numai că a avut aprobarea conducerii statului, dar a fost primit cu multă căldură și încurajare, văzându-se că de pe urma războiului întreprinderile de asigurare nu urmăresc câștiguri materiale și că ele garantau valabilitatea asigurărilor de viață de o parte, iar de alta câștigurile realizate erau cedate în favoarea statului.

Reproduc mai jos condițiunile regimului excepțional din 1915:

1. Asigurații mobilizați, cari voiesc ca asigurările lor asupra cazului de moarte să-și păstreze valabilitatea și pe timp de războiu, vor cere în scris sau telegrafic acest lucru societăților de asigurare respective.

Cererea poate fi făcută și de orice altă persoană, în numele asiguratului.

2. Pentru ca asigurările de viață, inclusiv riscul de războiu, să-și conserve valabilitatea, asigurații mobilizați sunt obligați ca pe lângă primele curente să mai plătească următoarele prime suplimentare, speciale pentru riscul de războiu.

Prima suplimentară anuală asupra capitalului asigurat, dacă asigurarea are o vechime mai mică de:

3 ani este de	5.—	%
4 " " "	4.50	"
5 " " "	4.—	"
6 " " "	3.50	"
7 " " "	3.—	"
8 " " "	2.50	"
peste 9 " " "	2.—	"

Pentru asigurările mobilizaților ne-combatanți aceste prime suplimentare sunt pe jumătate.

3. Dacă asigurarea are o vechime de cel puțin 3 ani, plata primelor suplimentare și chiar a celor curente se face automat de societate din rezerva matematică a asigurării, în limita prețului de răscumpărare contractual.

În felul acesta, asiguratul nu mai are grija plății primelor datorate societății.

4. Pentru asigurații mobilizați cari nu acoperă astfel riscul de războiu, dar

vor deceda în timpul războiului, societățile vor plăti întreaga rezervă matematică, fără reducerea contractuală.

5. Societățile înțeleg să nu realizeze niciun câștig din asemenea riscuri de războiu. În consecință, ele se obligă să pună la dispoziția Ministerului de războiu, eventualul câștig.

Iată deci, cum interesele asiguraților pe viață au fost promovate în războiul trecut. Reiese de aici, că întreprinderile de asigurare au înțeles pe deplin datorita momentului, solidarizându-se și identificându-se cu necesitățile și nevoile țării. Pentru aceasta nu au căutat afaceri comerciale, cari puteau, desigur, aduce însemnate beneficii materiale în acel timp, ci au făcut un act de rară culață și în același timp național, prin aportul material efectiv adus statului.

Să vedem cum se prezintă situația asigurărilor de viață în războiul actual. Valabilitatea acestora a fost introdusă prin Decretul lege Nr. 2754 publicat în Monitorul Oficial Nr. 232 din 1 Octombrie 1941 care a suferit unele modificări prin Decizia Ministerială cu Nr. 108.295 a Ministerului Economiei publicată în Monitorul Oficial Nr. 284 din 29 Noiembrie 1941.

Art. 1 prevede:

Toate asigurările asupra vieții, atât cele existente la data publicării prezentei legi, cât și cele ce se vor încheia ulterior până la încetarea ostilităților, sunt și vor fi considerate ca cuprinzând de plin drept clauza asigurării pentru riscul de războiu, chiar când conțin stipulațiuni contrare.

Se înțelege prin risc de războiu, riscul de moarte al asiguratului, întâmplat în timpul războiului din cauza operațiilor militare ale inamicului sau ale trupelor proprii, sau din orice alte cauze provocate de starea de războiu, indiferent de vârsta sau sexul asiguratului și de faptul că asiguratul este sau nu mobilizat.

Sunt considerate ca cuprinzând clauza asigurării pentru riscul de războiu și contractele tuturor asiguraților asupra vieții, care au decedat din cauzele amintite mai sus, în timpul scurs dela înce-

perea ostilităților și până la data publicării prezentei legi.

Sunt considerate reactivate în termen, contractele de asigurare care erau suspendate pentru neplata primelor și al căror termen de reactivare nu expirase până la data morții asiguratului, dacă se face dovada că moartea a fost provocată până la data publicării prezentei legi, dintr'o cauză din cele arătate în alineatul 2 al art. 1 de mai sus.

Art. 2 spune :

Suma maximă pentru care se consideră asigurat riscul de războiu este de Lei 1.000.000.—, pentru excedentul sumei asigurate peste suma de un milion, nu se va plăti nicio supra-primă de risc de războiu, iar în caz de deces întâmplat în timpul și din cauza războiului, se va plăti pentru acest excedent numai rezerva matematică.

Art. 3 modificat prin Decizia Ministerială amintită, stabilește supra-primă și adausul de războiu. Astfel asigurările sunt împărțite în două categorii :

1. asigurări vechi, cele încheiate până la data de 22 Iunie 1941 și

2. asigurări noi, contractate după data de 22 Iunie 1941.

Pentru asigurările vechi, toți asigurații fără deosebire de sex sau modalitate, indiferent că iau parte la operațiunile militare sau nu, plătesc supra-primă, dar numai supra-primă nu și adaus de războiu.

Iată tabloul supra-primelor stabilite după vechimea asigurării și felul asigurării.

După felul lor asigurările au fost împărțite în :

— asigurări mixte, pentru caz de moarte și termen fix ;

— asigurări numai pentru termen fix ;

— asigurări pentru termen fix, cu rentă și

— asigurări numai pentru caz de moarte, fără termen fix.

Vechimea asigurării în ani	Asigurări mixte	Asigurări cu termen fix	Asigurări termen fix cu rentă	Asigurări caz de moarte
0—3	4,167 ⁰ / ₁₀₀	2,778 ⁰ / ₁₀₀	6,251 ⁰ / ₁₀₀	2,084 ⁰ / ₁₀₀
3—4	3,667 ⁰ / ₁₀₀	2,448 ⁰ / ₁₀₀	5,501 ⁰ / ₁₀₀	1,834 ⁰ / ₁₀₀
4—5	3,500 ⁰ / ₁₀₀	2,333 ⁰ / ₁₀₀	5,250 ⁰ / ₁₀₀	1,750 ⁰ / ₁₀₀
5—6	3,333 ⁰ / ₁₀₀	2,222 ⁰ / ₁₀₀	5,000 ⁰ / ₁₀₀	1,667 ⁰ / ₁₀₀
6—7	3,167 ⁰ / ₁₀₀	2,111 ⁰ / ₁₀₀	4,751 ⁰ / ₁₀₀	1,584 ⁰ / ₁₀₀
7—8	3,000 ⁰ / ₁₀₀	2,000 ⁰ / ₁₀₀	4,500 ⁰ / ₁₀₀	1,500 ⁰ / ₁₀₀
8—9	2,833 ⁰ / ₁₀₀	1,889 ⁰ / ₁₀₀	4,250 ⁰ / ₁₀₀	1,416 ⁰ / ₁₀₀
9—10	2,667 ⁰ / ₁₀₀	1,778 ⁰ / ₁₀₀	4,000 ⁰ / ₁₀₀	1,333 ⁰ / ₁₀₀
10—11	2,500 ⁰ / ₁₀₀	1,667 ⁰ / ₁₀₀	3,750 ⁰ / ₁₀₀	1,250 ⁰ / ₁₀₀
11—12	2,333 ⁰ / ₁₀₀	1,555 ⁰ / ₁₀₀	3,500 ⁰ / ₁₀₀	1,107 ⁰ / ₁₀₀
12—13	2,167 ⁰ / ₁₀₀	1,445 ⁰ / ₁₀₀	3,250 ⁰ / ₁₀₀	1,084 ⁰ / ₁₀₀
13—14	2,000 ⁰ / ₁₀₀	1,334 ⁰ / ₁₀₀	3,000 ⁰ / ₁₀₀	1,000 ⁰ / ₁₀₀
14—15	1,833 ⁰ / ₁₀₀	1,222 ⁰ / ₁₀₀	2,750 ⁰ / ₁₀₀	0,917 ⁰ / ₁₀₀
peste 15	1,667 ⁰ / ₁₀₀	1,111 ⁰ / ₁₀₀	2,500 ⁰ / ₁₀₀	0,834 ⁰ / ₁₀₀

Asigurările noi sunt supuse plății supra-primii și a adausului de războiu.

Ziua de 22 Octombrie 1941 a fost socotită epocă pentru proporția de timp dela data încheierii asigurării.

Deci la asigurările noi avem epoca dela 22 Iunie la 22 Octombrie 1941 cu următorul calcul :

Data încheierii asig. după 22 Iunie 1941.	Cota pentru anul întâiu			Total pentru anul l.	Pentru anul al 2-lea numai adaus războiu
	Până la 22. X. 1941. supra-primă.	După 22. X. 1941. Adaus de războiu.	Total numai adaus răz.		
22. VII. 1941	4,167 ⁰ / ₁₀₀	4,167 ⁰ / ₁₀₀	3,333 ⁰ / ₁₀₀	11,666 ⁰ / ₁₀₀	2 ⁰ / ₁₀₀
22. VIII. 1941	3,125 ⁰ / ₁₀₀	3,125 ⁰ / ₁₀₀	3,750 ⁰ / ₁₀₀	10,000 ⁰ / ₁₀₀	2 ⁰ / ₁₀₀
22. IX. 1941	2,083 ⁰ / ₁₀₀	2,083 ⁰ / ₁₀₀	4,167 ⁰ / ₁₀₀	8,333 ⁰ / ₁₀₀	2 ⁰ / ₁₀₀
22. X. 1941	1,042 ⁰ / ₁₀₀	1,042 ⁰ / ₁₀₀	4,583 ⁰ / ₁₀₀	6,667 ⁰ / ₁₀₀	2 ⁰ / ₁₀₀

Pentru asigurările noi încheiate după 22 Octombrie 1941 se socotește numai adausul de războiu, care pentru anul întâiu este de 5⁰/₁₀₀; iar pentru al doilea an de războiu este de 2⁰/₁₀₀.

Cotele de mai sus, exprimate din promil, se vor socoti la capitalul asigurat.

Important e art. 9 din lege care are următorul cuprins :

Societățile nu au dreptul la niciun câștig ce ar rezulta din supraprimele și adausurile de războiu încasate și nici la utilizarea vreunei părți din ele pentru acoperirea oricărei cheltuieli de orice natură.

În termen de un an dela încheierea păcii, fiecare societate este obligată a înainta oficiului de control al asigurărilor de pe lângă Ministerul Economiei

Naționale, sub sancțiunile prevăzute de art. 47 din legea pentru construirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare, un decont al gestiunii supra-primelor și adausurilor încasate, precum și a daunelor plătite sau rezervate, ținându-se seamă de rezervele matematice corespunzătoare, existente în momentul decesului referitoare la:

a) decesele mobilizaților asigurați întâmplați în timpul războiului, indiferent de cauzele lor, sau în termen de 6 luni dela încetarea războiului, dar ca urmare a unei boli sau infirmități, contractate în timpul războiului;

b) decesele celorlalți asigurați întâmplați din cauza operațiunilor militare ale inamicului sau ale trupelor proprii, în timpul războiului, sau cel mult în șase luni dela încetarea războiului, ca urmare a unei boli sau infirmități, contractate de una din cauzele de mai sus.

Excedentul fondului comun de compensare, va fi repartizat între asigurați după acoperirea daunelor arătate mai sus ale tuturor societăților de asigurare.

Oficiul pentru controlul asigurărilor din Ministerul Economiei Naționale, este însărcinat cu stabilirea modului de constituire și gestionare a fondului comun de compensare și a celui de repartizare a excedentului.

Alte amănunte tehnice nu interesează.

De reținut, că valabilitatea asigurărilor de viață există în timp de războiu, legiferată fiind de stat, pe lângă o supra-primă, din care se plătesc toate daunele de războiu, iar eventualul câștig rezultat este al statului. Riscul de războiu este obligator pentru toți asigurații. Nu există nicio excepție.

* * *

Asigurările private în România sunt puse sub controlul direct al statului prin legea din 1930. În felul acesta sunt apărate interesele asiguraților cari pot avea deplină încredere în instituțiile de asigurare private, care, mai ales cele indigene, au numai în țară plasamentele lor.

* * *

În general ideea de asigurare la Români e destul de nouă și se răspândește foarte greu în pătura rurală, care

formează 80% din întreaga populația țării. Sforțări nebănuite au depus societățile de asigurare particulare în propagarea, dela om la om, a asigurărilor. Rezultatele sunt mulțumitoare, însă departe de realizările reușite în alte state.

Ca să încheiu dau ultima statistică din 1936 referitor la capitalul asigurat în ramura vieții, ce revine pe cap de locuitor în câteva state:

Statele Unite	Lei 84.000.—
Anglia	„ 34.000.—
Elveția	„ 31.000.—
Germania	„ 25.000.—
Suedia	„ 20.000.—
Italia	„ 13.000.—
Franța	„ 12.000.—
Austria	„ 5.600.—
Cehoslovacia	„ 4 800.—
România	„ 500.—

Rezultă de aici că poporul nostru nu beneficiază de binefacerile asigurărilor decât în măsură foarte redusă. Păcat. Ar fi de dorit ca ostenele instituțiilor de asigurare private, să i se alăture și un susținut ajutor din partea statului, pentru o cât mai bună difuzare a ideii de asigurare în toate straturile sociale dela noi.

(Sfârșit).

ION OPRIS.

Bogățiile naturale ale Transilvaniei în economia românească.

De Prof. univ. Dr. Victor Stanciu.

Cercetările filologice, etnografice, artistice și literare făcute în timpul din urmă, ne prezintă Transilvania ca pe un nucleu al românismului.

Studiind bogățiile naturale ale Transilvaniei și influența ce au avut-o aceste bogății în economia românească, vom înțelege și mai mult importanța pe care o are Transilvania în complexul românesc. Transilvania în cadrul căreia aparține și Bănatul, are cele mai variate bogății naturale. În cursul vremurilor istorice aceste bogății au umplut chimirurile, au înarmat brațele și au îndreptat pașii acelor cari au râvnit

la cârma vremurilor, ele au conturat destinul ținuturilor și al creatorilor de istorie.

Nu se poate afirma că toate marile acțiuni ale omenirii, evidențiate prin războaie, sunt purtate numai pentru materii prime, numai pentru bogății naturale. În general marile mișcări ale omenirii au drept steag una din ideile generoase, ideale, cari pot însufleși mulțimea. Războaiele cruciate și primele războaie ale islamului erau purtate de luptătorii crucei și ai semilunii pentru mântuirea păgânilor și necredincioșilor de altă credință, pentru eliberarea locurilor sfinte de sub călcâiul păgânului. Dar și aceste războaie au avut repercusiuni materiale și s'au dus cu mijloace materiale.

Cine are cea mai bună unealtă sau armă subjugă pe cel neînarmat. Acest adevăr verificat din epoca de piatră și până astăzi ne arată importanța bogățiilor naturale pentru stat și neam.

Bogățiile naturale ale solului și subsolului dau vieții omenesii suportul material necesar unei așezări civilizate și avansate. Mijloacele noastre de muncă, și de transport, reclamă astăzi mașini și materiale minerale, fără de cari nu ne mai putem închipui societatea secolului al XX-lea. În posesia acestor materiale prime omul a creiat pentru toate nevoile sale aparatul sau unealta necesară. Astăzi avem mai multe nevoi decât aveau antecesorii noștri. Cu 90 ani în urmă scriitorul se mulțumea cu o aripă de găscă, din care smulgea peana și o forma după cele mai avansate pretenții și gusturi, ascuțindu-o cu cuțitul sau modelându-o cu foarfeca. Iși procura puțin calaicam (sulfat de fer), taniță din argăseală și câteva picături de oțet, din care își combina cerneala. Astăzi nu ne mai mulțumim cu penițele din oțel și cu condeele de lemn tare sau de os, nu ne mai mulțumim cu cerneala antracén din greoaiele călimare de marmură de acum 40 de ani, ci ne procurăm tocurele rezervoare cu penițe inoxidabile, rezistente la acizii cernelurilor, penițe de aur de 14 carate și tocure rezistente cu mari rezervoare pentru înmagazinarea cernei speciale, care curge ușor din peniță. Așa suntem în toate domeniile. Cine se mai mulțumește astăzi cu o trăsură fără arcuri? Trăsura în care împăratul Napoleon a făcut drumul până în Rusia ar refuza-o astăzi un sublocotenent de aviație.

Cine se mai servește astăzi, în vremea vaselor de aluminiu, de greoaiele oale de argilă, atât de apreciate cu 50 de ani în urmă. Doar sărmăluțele, perfecțiuni ale unei vieți patriarhale și ulcelele cu tulburel, asortate la oalele cu

sarmale, mai stârnesc în anumite momente „însuflețirea“ pentru produsele vechi ceramice.

Vieța de astăzi reclamă multe și variate bogății naturale. Țările cari nu le au sunt tributare acelor cari le au.

E adevărat că numai marile unități geografice, țările mari cu mari întinderi, își pot satisface toate nevoile vieții lor industrializate din bogățiile naturale ale propriului subsol. Germania prin bogăția imensă a minelor ei de cărbuni și-a putut acoperi cu produse din propriul subsol cele mai multe nevoi ale mării industrii ce o are. Atunci când materialul prim îi lipsește, inventivitatea chimistului produce sintetic substanțe, sau surrogate, cari înlocuiesc materia lipsă. Cauciucul plantelor tropicale este înlocuit cu „buna“ butadienului scos din cărbuni. Statele Unite pot acoperi din propriile lor resurse naționale 90% din nevoile mării lor industrii. Rusia cu imensele teritorii, pe care le are, poate de asemeni să-și câștige din propriul subsol materiile prime necesare. Celelalte țări trebuie să recurgă la bogățiile coloniilor, sau ale altor țări cu cari stau în schimb comercial de mărfuri.

În viitor vor lipsi tot mai mult unele substanțe absolut necesare fabricării uneltelor de calitate superioară. Cuțite de oțel inoxidabil nu se pot face fără nichel și crom, nici cuțite pentru strungarii de fer nu se pot face fără Wolfram. Iar aceste elemente nu se găsesc în scoarța pământului decât în câteva regiuni privilegiate. Va trebui deci ca omul, dacă nu vrea să se războiască în continuu, să-și modifice concepțiile și să-și întocmească vieța, ca prin schimb de mărfuri să-și poată produce materialele, de care are nevoie.

Chiar când s'ar întrona în lume aceasta toleranță și înțelepciune, sunt mai fericite țările care au cât mai multe produse naturale necesare vieții. Din fericire Transilvania în bogății naturale este o țară favorizată.

Țări fericite, favorizate de natură sunt noțiuni de o valoare relativă. Tocmai aceste țări fericite și favorizate sunt totodată și cele mai râvnite, cele mai des atacate și călcate de dușmani în cursul vremurilor.

Fără bogățiile aurifere ale Transilvaniei noastre, pământul Daciei ar fi fost mai puțin călcat de taberele dușmănoase ale hoardelor din Răsărit. Cine știe dacă Darius Hidaspe s'ar fi abătut prin țara noastră? Cine știe dacă Herodot ar fi scris ceva despre râul Maris din al cărui nisip Agatirșii culegeau firicele de aur? Cronicile fixează pentru aceste vremuri înde-

părtate vre-o 30 de neamuri și triburi în Dacia noastră. Cine știe dacă fără bogățiile aurifere ale Munților Apuseni și-ar fi tăiat drum legionarul Romei prin munții războinicilor Daci? Și iarăși câte alte neamuri gotice, gepide, iasige și triburi sarmate au mai fost chemate în țara noastră de mamonul gălbui strălucitor al tuturor vremurilor. Toate noroadele migrațiunii mongolice s'au abătut în regiunile noastre, mânaite de aceeași faimă a nisipurilor aurifere din râurile Transilvaniei. Puvoaiele s'au scurs și noi păzitori ai comoarei părinților noștri, am rămas la locul nostru de veghe.

Minele de aur ale Transilvaniei au fost în tot cursul celor 2300 de ani, de când se face amintire de ele, cele mai bogate mine de aur din Europa. Exploatarea lor nu a încetat nici chiar pentru timp scurt. În vremuri de bejenie minierii erau alungați din galeriile lor, dar după scurgerea puvoiiului de dușmani cazmalele atacau din nou peatra auriferă a galeriilor. Trocuțele, care vânturau și spălau nisipul râurilor, au fost și ele mereu în funcțiune în cursul veacurilor. Aprăape nu este râu în care să nu se fi spălat aur în cursul secolilor. Crișurile, Mureșul, Someșul și chiar Oltul, Nera și Timișul au fost mult timp scotocite în chimirurile lor nisipoase pentru ca să culeagă din ele grăunțele de aur strălucitor.

Astăzi se caută mai mult aurul filonian din stâncile lavelor neovulcanice. Aurul nativ este căutat ca și în trecut, dar producția cea mai mare o dau minereurile de sulfuri de fer, cu Pb. și Zn. cu incluziuni aurifere. În anul 1940 Transilvania a livrat Băncii Naționale a României 4052 kg. aur, din cari 2617 kg. dela Soc. „Mica“ dela Brad, 717 kg. dela „Uzinele aurifere ale Statului“ și 718 kg. dela diverși exploatare. Tot acest aur l-a dat B. N. R.-ului munții Transilvaniei. În anul 1941, după cedarea Ardealului de Nord către Ungaria și astfel după cedarea minelor dela Baia Mare, Băiuț, Baia Sprie și Capnic, producția auriferă a scăzut la 3000 kg. (2999 kg.).

Minele aurifere, înainte de 1918, în Ardealul subjugat, nu au produs niciodată mai mult de 1800 kgr. aur. Singură mina „Ruda 12 Apostoli“, a Societății germane din Harckart, mai târziu trecută în proprietatea Soc. minieră rom. „Mica“, exploata temeinic și conștientios zăcămintele aurifere ale regiunilor noastre. E adevărat, că la începutul acestui secol exploatarea aurifere din Europa treceau prin o mare criză provocată de inundarea aurului din California, Africa sudică și Australia. Ca orice marfă, așa și aurul, aruncat în mari cantități

pe piața lumii, s'a ieftinit și în același raport toate mărfurile, măsurate cu valuta aur, s'au scumpit. Scumpindu-se vieața, minele dela noi nu mai puteau ține concurența cu cele străine. Rezultatele societății germane „Ruda 12 Apostoli“ ne arată cât de mult se putea face chiar și în acele vremuri cu stăruință și cu mai multă dragoste pentru poporul muncitor, care dela lucrarea în aceste mine aștepta îmbunătățirea soartei sale. Guvernul și exploatareii unguri ai minelor nu aveau nicio tragere de inimă și nici nu căutau să dea de lucru minierilor români șomeri. Slab plătiți și slab hrăniți minierii și întreagă populația Munților Apuseni, munților cari aur poartă, era nevoită să cerșească — cum zice și cântecul — din poartă în poartă.

Prin eliberarea Transilvaniei și încadrarea ei în granițele firești ale României, dată care coincide și cu punerea în aplicare a unor noi metode de exploatare, producția auriferă a crescut la cca 3000 kgr. aur. Producția în cei 21 ani de stăpânire românească a Transilvaniei o putem cifra la 3000 kg. aur anual. Deci în timp de 21 de ani putem considera cantitatea de aur, intrat în tresoreria B. N. R. la 63.000 kg. aur, o valoare de cca. 20 miliarde Lei. Pentru consolidarea valutei naționale aceasta a fost o contribuție reală a Transilvaniei în economia națională. Valoarea aurului exploatat a fost plătită în bancnotele B. N. R., mărind baza aur a emisiunii. Stocul metalic al B. N. R.-ului a consolidat circulația bancnotelor. Aurul valorificat a dat posibilitate de câștig populației din munți, și astfel nu a mai fost nevoită să emigreze în alte regiuni, în Valea Jiului, în regiunile petrolifere și mai ales în America.

Minieritul aurifer în Munții Apuseni, și prin acesta întreg minieritul metalifer, a luat un nou avânt. Câștigul minelor aurifere a fost plasat în alte industrii, cari altfel nu s'ar fi înființat. Îndeosebi „Soc. Mica“, societate cu mijloace atât de reduse înainte de a intra în exploatarea aurifere din regiunea Brad, și-a mărit câmpul de activitate exploatănd și mine de cărbuni, cariere de mică și var, industrii de azotați, topitorii, uzine de prelucrarea aluminiului și de armament. Pe lângă priceperea conducătorilor a fost necesară fuziunea de aur a minelor din Munții Apuseni, ca să se întruchipeze toate aceste realizări. La fel și alți exploatare auriferi și-au plasat câștigurile lor în fabrici și uzine de textile, ceramică etc.

Minieritul aurifer al României a fost atât de temeinic reorganizat în cei 21 de ani încât

după arbitrajul dela Viena, prin care împreună cu Ardealul Nordic se alipesc Ungariei toate minele aurifere din regiunea Băii Mari, producția auriferă în 1941 rămâne la aceeași cantitate de 2999 kg. aur, cu toate marile dificultăți cauzate de concentrarea muncitorilor minieri.

Aurul din sulfurile metalifere nu poate fi extras economic decât prin uzine metalurgice. Cea mai mare uzină metalurgică era lângă Baia Mare, la Firiza de jos. Ea a fost pierdută odată cu cedarea Ardealului nordic. Uzinele din Zlatna au o capacitate de prelucrare redusă. Soc. „Mica“ a construit o uzină metalurgică la Târnăveni, în care a putut prelucra aproape 10 mil. tone de șlicuri, extrăgând 502 kg. aur fin și peste 2500 kg. argint fin. Aceste uzine mai produc încă o mulțime de produse chimice, atât de necesare economiei țării. Unul din cele mai importante este acidul sulfuric, atât de necesar în industria chimică. Uzina din Zlatna produce sulfura de carbon necesară agriculturii și anume 165 tone, sulfat de cupru 2.020 tone, xantat de sodiu 34 tone, iar Uzina Antigaz din Bărbătenii de sus 65 tone de sulfură de carbon. Uzina de Nitrogen din Târnăveni mai produce carbid 8.843.705 kg., amoniac 1.222.850 kg., sodă caustică 2.719.415 kg., „buna“ clor 2.475.890 kg., oxigen 52.854 m. cubi, apoi acid clorhidric, clorat de potasiu, ciment aluminos etc. Aceste substanțe chimice, atât de necesare economiei de războiu și activității industriale, se fabrică astăzi în țară prin prelucrarea materialului prim extras din minele noastre. Fabrica dela Târnăveni, care este numai la începutul activității sale, a și început prelucrarea unor noi materiale necesare industriei armamentului: fabricarea fero-manganului și a aluminiului.

(Va urma).

Nouile impuneri fiscale.

Războiul creează împrejurări schimbate pentru totalitatea domeniilor de activitate, atât în țările angajate, în conflict, cât și în statele rămase neutre, deci în afara conflictului.

Cauzele sunt multiple și cunoscute.

Economia financiară este fără îndoială domeniul cel mai mult influențat de împrejurările actuale. Din 1939 încoace statul nostru a fost obligat să facă față unor cheltuieli extraordinare prilejuite de:

- mobilizarea armatei începută în Martie 1939;
- nevoile mereu sporite ale armatei;
- înarmare și fortificații;

— evacuările din Basarabia, Bucovina de Nord, Cadrilater și Ardealul de Nord a instituțiilor publice în 1940;

— întreținerea refugiaților în număr considerabil;

— cutremurul din Noemvrie 1940;

— ducerea războiului început la 22 Iunie 1941;

— crearea și întreținerea de spitale și lagăre de prizonieri;

— urcarea salariilor funcționarilor publici, consecință a scumpirii tratului;

— scăderea valutei;

— transformarea industriei de pace în industrie de războiu.

Tot astfel micsorarea teritoriului din 1940 a însemnat pentru statul nostru un spor considerabil de cheltuieli. În mod normal sporul de cheltuieli este înregistrat prin măritrea teritoriului. La noi acest principiu a fost invers, întru cât s'au pierdut teritorii bogate de o parte, iar de altă parte în teritoriul rămas a sporit densitatea populației cu numărul mare al refugiaților.

Acestor cheltuieli extraordinare statul le-a făcut și le face față prin încasările extraordinare. Aceste venituri provin din:

a) împrumutul reintregit din 1941;

b) sporul impozitelor de tot felul și

c) emisiunile de hârtie monetară, consecință a reevaluării stocului metale de acoperire.

Cel mai comod și mai recomandabil mijloc, pentru statul lipsit de tezaur public și întinse domenii financiare, de a-și procura veniturile extraordinare, este fără îndoială perceperea de contribuțiuni excepționale dela toți cetățenii țării. Deci acestea înseamnă întâlu spor asupra impozitelor existente, iar al doilea introducerea de noi impozite.

Economia financiară recomandă în aplicarea impozitelor câteva principii de natură juridică, economică și administrativă.

Înștrăm câteva din aceste principii:

1. Egalitatea tuturor cetățenilor în fața legilor. Deci, toți cetățenii trebuie să participe la sarcinile susținerii statului;

2. Generalitatea aplicării impozitelor. Aceasta înseamnă că sunt impuse persoanele fizice și juridice, care pot fi posesoare de patrimonii, de produse și producătoare de venituri;

3. Uniformitatea aplicării impozitelor. Aceasta constă în sacrificiul egal pe care-l face toți cetățenii prin plata impozitelor, raportate direct și proporțional la materia impozabilă;

4. Capitalul productiv să nu fie lovit, pentru a nu se sdruncina baza financiară a impunerii;

5. Justiția financiară reclamă conservarea patrimoniului și veniturilor lor, pentru ca prin productivitatea continuă Statul să-și poată recupera drepturile sale.

6) Principiul economie susține sporirea continuă de patrimonii și venituri;

7. Principiul politic prevede poziția săracilor și a bogaților față de îndatoririle fiscale. E lesne de înțeles că cel din urmă trebuie să contribuie proporțional mai mult, întru cât impunerea lovește numai partea din avere sau venituri care le-ar

putea prisoai. Pe când săracii chiar dacă se folosesc în mai mare măsură de serviciile publice, o impunere grea ar fi dăunătoare întru cât le-ar micșora cantitatea de bunuri ce le sunt absolut necesare pentru satisfacerea necesităților elementare, tratul strict și modest. Deci cota de impunere e bine să crească paralel cu sporul materiei impozabile.

Așa dar principiile de impunere înscrise mai sus privesc alegerea materiei impozabile, efectele impozitelor asupra producției, distribuției, consumului bogățiilor, raportul dintre clasele sociale și distribuirea sarcinilor contribuției între instituții, persoane și părți sociale.

Materii impozabile pot fi:

- Patrimoniul;
- produsul acestui patrimoniu și
- venitul.

Am redat, sumar, principiile mai însemnate de impunere așa cum sunt cuprinse în știința financiară.

La noi, anul acesta se fac impuneri noi, în locul raporturilor impuneri vechi, pe bază de declarațiuni. Măsura este luată pentru motivul, că oolumul afacerilor a crescut enorm datorită sporirii continue a prețurilor la toate categoriile de mărfuri. Deci, crescând rentabilitatea materiei impozabile e cât se poate de drept și echitabil ca și impuneri să aporească. În plus, statul se găsește în războiu cu sarcini sporite, cărora în interesul apărării naționale trebuie să le facă față în mod hotărât și urgent.

Considerând importanța împrejurărilor actuale, se așteaptă din partea contribuabililor declarații sincere și înțelegere voluntară pentru sacrificiul solicitat. Impotriva contraveniențelor cari vor încerca să ascundă beneficiile reale sau vor căuta să se sustragă de la plata acestor contribuțiuni pe calea evaziunii fiscale totale sau parțiale, acolo unde se constată reaua credință, se anunță luarea celor mai aspre măsuri.

Numai să fie pedepsiți cei vinovați.

La baza nouilor impuneri fiscale, pe lângă principiile înscrise mai sus, anul acesta va trebui să se țină neapărat seamă de anumite situațiuni speciale în care se găsește mulți contribuabili. Este vorba aici de elemente etnice care au pătruns în anul din urmă, în număr considerabil, în economia națională, comerț, industrie, meserii și care, nu vor cunoaște la perfecție normele de reglementarea raporturilor între contribuabili și fisc, din care cauză pot face greșeli neintenționate cu ocazia declarării veniturilor. Aici trebuie să intervină cumințenia și înțelegerea organelor fiscale de impunere, după ce vor constata greșelile neintenționate și lipsa relei credințe din partea contribuabililor, în loc să aplice numai decât sancțiunile respective, să-l îndrume pe acești contribuabili de bună credință pe calea cea bună. Acolo unde se constată în mod neîndoielnic o totală rea credință, să se aplice contribuabililor cele mai drastice sancțiuni.

Între contribuabili și fisc trebuie să existe o colaborare armonioasă pentru a da roadele așteptate de la noile impuneri.

O impunere excesivă a elementelor etnice proaspăt intrate în viața practică comercială și industrială, duce în mod sigur la prăbușirea începutului de românizare efectivă a diverselor sectoare economice, ceea ce nu ar satisface nici interesul fiscal al statului și nici nu ar folosi de loc cauzei naționale.

Organele fiscalului trebuie să fie pătrunse de însemnătatea covârșitoare ce o au elementele etnice încadrate în viața economică a țării și să stabilească impuneri reale, juste și echitabile.

Dela contribuabili se așteaptă sacrificiul înțelegerii situației excepționale actuale și dacă impuneri ce se fac nu vor avea caracter de despotere, nu ne îndoiim că fiscalul va înregistra o colaborare armonioasă cu contribuabili săi.

Aceeași înțelegere, bună credință și debarasarea de anumite obiceiuri ilegale și chiar imorale, măcar în vremurile actuale, se așteaptă și din partea organelor fiscale însărcinate cu efectuarea nouilor impuneri.

În interesul statului elementele etnice din viața comercială și industrială nu trebuie nimicite prin impuneri excesive cu caracter de despotere. Dimpotrivă. Românizarea vieții economice are nevoie încă, la noi, chiar de sprijinul autorităților publice.

Dacă acest sprijin nu poate fi efectiv, deocamdată, în măsură dorită, să se înțeleagă cel puțin nevoia existenței unui comerț și a unei industrii proprii poporul nostru, care să servească interesele noastre naționale.

Am putea spune, că la baza nouilor impuneri fiscale trebuie să stea și acest nou principiu al înțelegerii realității de acum, situație specială, de către organele fiscale.

Respectarea acestui principiu al înțelegerii, poate fi recomandat de autoritatea supremă financiară, fără ca interesul fiscal al statului să fie prescurtat în dreptul lui real și moral, duce în mod sigur la consolidarea economiei naționale și la colaborarea dorită între contribuabili și fiscalitate.

Așteptăm să o vedem cât mai de grabă împlinită, în interesul general.

ION OPRIS.

Bursa

După înviorarea dela sfârșitul anului trecut și începutul lui Ianuarie a. c., bursa noastră a fost în zodia scăderii cursurilor. Transacțiunile au fost puține în toate sectoarele și cursurile arătau o slăbire generală. Abia către finea lunii Febr. cursurile au început să se redreseze, la unele acți sub impresia bilanțurilor favorabile dela 31 Dec. 1942. Cu toate acestea în general cursurile au rămas sub nivelul acelor dela începutul anului curent.

Tabloul comparativ de mai jos ne arată în mod sinoptic schimbările survenite la unele hârtii mai importante.

	Cursul la începutul lunii Ianuarie 1943	Cursul la 2 Martie 1943
Inzestrarea mari	73 50	67.50
" micii	67 —	61 —
Reînregistrarea	63.25	58.50
Astra Română	5.250 —	4.600 —
Credit Minter	1.880 —	1 750 —
I. R. D. P.	655 —	660 —
Gas Metan	2 950 —	2.850 —
"Mica"	1.770 —	1 675 —

	Lei	
„Reșița“	1 670 —	1 605 —
Creditul Industrial	1.425 —	1.370 —
S. R. D.	4 800 —	4 675 —
S. T. B.	4 650 —	4 550 —
Telefoane	2 400 —	2.375 —
Nitrogen	1.760 —	1.600 —
B. N. R.	17 000 —	17.000 —
Banca. C. Italo. Rom.	430 —	430 —
" Românească	1.175 —	980 —
" de Scont a Rom.	500 —	400 —
" „Albina“ Sibiu	500 —	500 —

E. V.

Banca Crișana s. a. din Brad, județul Hunedoara

CONVOACARE

Acționarii Băncii Crișana, s. a., se convoacă în

a 52-a adunare generală ordinară

pe ziua de *Sâmbătă, 20 Martie 1943, orele 14 1/2*, la sediul băncii din Brad, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Constituirea adunării;*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul cenzorilor pe anul 1942;*
3. *Statorirea Bilanțului, a Contului de Profit și Pierdere pe anul 1942;*
4. *Aprobarea hotărârii Consiliului de administrație, din 2 Noembrie 1942, prin care a înființat un fond pentru majorarea capitalului social în sumă de Lei 5.000.000.;*
5. *Descărcarea Consiliului de administrație și a cenzorilor pe gestiunea anului 1942;*
6. *Distribuirea beneficiului net;*
7. *Statorirea jetoanelor de prezență pentru membrii Consiliului de administrație și retribuirea cenzorilor pe anul 1943;*
8. *Alegerea alor doi membri în Consiliul de administrație, cu mandat pe 3 ani;*
9. *Alegerea a trei cenzori titulari și trei cenzori supleanți cu mandat pe un an.*

Acționarii Băncii Crișana s. a., sunt de asemeni convocați în

adunare generală extraordinară

care se va ține în același zi și în același loc, imediat după terminarea adunării generale ordinare având următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Constituirea adunării generale;*
2. *Raportul Consiliului de administrație asupra obiectelor puse la ordinea zilei;*
3. *Majorarea capitalului societar de la Lei 10.000.000— la Lei 20.000.000:*
 - a) *Prin întrebuișarea fondului pentru majorarea capitalului societar în sumă de Lei 5.000.000;*
 - b) *Prin subscripție și vărsăminte ce se vor efectua potrivit prospectului de emisiune care se va publica la timp în Monitorul Oficial, pentru restul de Lei 5.000.000.*

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită dacă acționarii prezenți sau mandatarii lor vor reprezenta jumătate din capitalul social.

Dacă în ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari mai sus prevăzut, ședința se va amâna, pentru ziua de *Sâmbătă, 27 Martie 1943*, la aceeași oră, în același local și cu aceeași ordine de zi, oricare ar fi numărul de acționari prezenți sau reprezentanți.

Adunarea generală extraordinară va fi legal constituită, dacă acționarii prezenți sau mandatarii lor vor reprezenta trei pătrimi din capitalul societar, iar deciziunile vor fi luate cu votul unui număr de acționari care să reprezinte cel puțin jumătate din capitalul societar.

Dacă în ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari mai sus prevăzut, adunarea generală extraordinară se amână pentru ziua de *Sâmbătă, 27 Martie 1943*, la aceeași oră, în același loc și cu aceeași ordine de zi, când adunarea se va ține cu un număr de acționari prezenți sau mandatarii, care vor reprezenta jumătate din capitalul societar, iar deciziunile vor fi luate cu votul unei treimi din capitalul social.

Consiliul de administrație

Banca Crișana s. a. din Brad, jud. Hunedoara.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1942.		Pasiv.	
	Lei	Lei		Lei	Lei
Cassa:				Capital social	10.000.000
Numerar efectiv	7.198.600			Fonduri de rezervă:	
Disponibil la B. N. R.	4 578 041	11 776 641		Rezerva legală	5 610 694
Disponibil la bănci:				Fond de amortisment:	
In țară		2 792 155		Pentru creanțe dubioase	1 773 140
Portofoliu de titluri:				Fond pt. majorare de capital	5 000 000
I. Titluri românești:				Alte fonduri:	
1. Cu venit fix:				Fondul filantropic „I. Ghișa”	1 500 000
Efecte publice: In portol. v. n. 1.946.000	1 077 318			Fondul „V. Damian”	30 000
2. Cu venit variabil:				Fondul de pensii al funcționarilor	3 950 000
Acțiuni cot. la bursă in portol. v. n. 448.500	447 799			Depuneri spre fructificare:	
Act. necot. la bursă „ „ „ 173.350	68 380	1 593 527		pe livrete de economii nominative dar	
Total v. n. 2 567 850				plătibile la purtător:	
Plasamentul fondului general de rezervă:				La vedere	4 103 920
Ef. publice gar. de Stat v. n. 2.400.000		1 711 442		Pe termen	16 510 717
Portofoliul de scont:				Creditori:	
Plătibil în țară:				Din țară	923 149
Cambii cu giruri	13 628 095			Angajamente de reescont:	
Cambii cu gir. și acop hip.	1 953 280	15 581 375		In conversiune (cota redusă) la B. N. R.	460 585
din care în suferință Lei 55.160				Dividende neridicate	88 860
Debitori: (din țară).				Conturi diverse	1 192 079
Debitori fără garanții	1 692 348			Conturi transitorii	398 566
Debitori garanțați cu mărfuri	12 018 772			Beneficiu net	1 604 750
Debitori garanțați cu ipotecă	908 348	14 619 466			
Creanțe în conv. conf. legii din 7. IV. 1934:					
in portofoliu (cota redusă)	873 062				
reescontate la B. N. R. (cota redusă)	460 585	1 333 647			
Imobile:					
Pentru uzul propriu și inmag. de mărf.	1 800 000				
Alte imobile	305 000	2 105 000			
Mobilier		10 000			
Diverse: Titlurile fondului de pensii		1 623 205			
		53 146 460			53.146.460

Conturi de ordine.

	Lei		Lei
Cauțiuni statutare	500 000	Deponenți de cauțiuni statutare	500 000
Deb. pt. aval și scris de gar. date de bancă	1 400 000	Creditori pt. aval și garanții date de bancă	1 400 000
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și gar. div.	6 074 000	Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărf în gaj	6 074 000
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	93 000	Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	93 000
	8 067 000		8 067 000

Debit.	Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1942.		Credit.	
	Lei	Lei	Lei	Lei
Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate:	
Salarii	1 067 218		Dela portofoliul de scont	1 153 220
Diverse spese	559 013	1 626 231	Dela debitori	1 311 350
Impozite și taxe		1 017 437	Comisioane încasate	37 383
Dobânzi plătite:			Venitul portofoliului de titluri:	
La depuneri		855 302	din cupoane exigibile	142 448
Alocații la fondul fil. „I. Ghișa”		228 000	Venitul imobilelor	203 850
Beneficiu net		1 604 750	Beneficii diverse	2 473 835
		5 331 720	Incasări din creanțe amortizate	9 635
				5 331 720

ss. Ion Ghișa, director, expert-contabil.

Brad, la 31 Decembrie 1942.

Pentru contabilitate: ss. M. Vecerdi.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Nerva Oncu, președinte.

ss. Ing. Valer Ambruș.

ss. Dr. Cornel Ciava.

COMITETUL DE CENSORI:

Verificat și găsit în consonanță cu codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Brad, la 20 Februarie 1943.

ss. Alexandru Draia, președinte.

ss. Dr. Iacob Oncu.

ss. Brutus Păenaru, expert-contabil.

Banca „ILIA MUREȘANA“ S. A. Ilia, jud. Hunedoara.

Capital: Lei 2.000.000 —

Reg Bancar Nr. 8/1934.

Rezerve: Lei 240.000 —

CONVOCARE.

Domnii acționari sunt convocați în

adunarea generală ordinară,

la sediul băncii din Ilia, pe ziua de 21 Martie 1943, orele 15 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație. Raportul Censorilor, aprobarea Bilanțului și descărcarea Administrațiilor și Censorilor de gestiunea anului 1942;
2. Alegerea pe timp de un an a Consilierilor și Censorilor;
3. Fixarea retribuțiilor Censorilor și a jetoanelor Consilierilor.
4. Eventuale propuneri.

Consiliul de administrație.

Activ.				Bilanțul anual încheiat la 31 Decembrie 1942.		Pasiv.	
				Lei	b.		
Cassa: Numerar efectiv		1 069.267				Capital social	2.000 000—
Disponibil la B. N. R.		60 831	1.130.098		Fonduri:		
Portofoliu de titluri: Românești.					Rezervă legală	60.000	
Cu venit fix în portof:					Rezervă statutară	60.000	120.000
Efecte publice v. n.	45 000	42.125			Amortisment pt Creanțe Dubioase		120.000
Acțiuni necot. la bursă v. n.	1.500	1.500	43.625		Depuneri spre fructificare: noi:		
Plasamentul fond. rezervă:					Din țară: nominative pe livrete, pe termen		732.098
Ef. publice gar. de stat			60.000		Creditori: noi:		
Portofoliu de scont:					Din țară pe termen		200 000
Cambii fără garanții	In portof.	621 300	1.450 100		Angajamente de reescont; în Țară:		
Cambii gar. cu ipoteci	Reescontat	67.500	54.000		Curente la B. N. R.	1.504.100	
		688.800	1.504.100	2.192.900	In conversiune (reduse) la bănci	159.340	1.663.440
Din care în suferință		2.900			Efecte de plată: în țară:		278 800
Debitori: Din țară în portofoliu:					Conturi diverse: Creditoare		285.271
Fără garanții		270.745			Transitorii: Dobânzi cuvenite anului 1943		42.050
Cu garanții hipotecare		185.770	456.515		Dividendă neridicată		7.375
Creanțe în Conversiune: Cota redusă:					Beneficiu net		51.051
In portofoliu		865.815					
Reescontate		159.340	1.025.185				
Participațiuni: în țară.							
In întreprinderi comerciale			200.000				
Imobile: Pentru uz propriu			275.000				
Mobilier			25 000				
Conturi diverse. Debitoare			92.388				
			5.500.711—				5.509.711—

Conturi de ordine.

Lei		b.	Lei		b.
Cauțiuni statutare		210.000	Depuneri de cauțiuni statutare		210 000
Garanții diverse: Debitoare		409.500	Deponenți de garanții diverse		409.500
		619.500—			619.500

Debit.		Contul Pierdere și Profit la 31 Decembrie 1942.		Credit.	
		Lei	b.		
Cheltuieli de administrație:				Dobânzi încasate, dela Scont și Debitori	235.778
Salare	79.500			Comisioane încasate	53.723
Diverse	64.345	143.845		Venitul din participațiuni	20.000
Impozite și taxe		35.850			
Dobânzi plătite:					
La depuneri	13.301				
Reescont	45.454	58.755			
Amortismente: La creanțe dubioase		20.000			
Beneficiu net		51.051			
		309.501			309.501—

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: ss. Iuliu Josan.

ss. Constantin Răsădean.

ss. Silviu Olariu, dir. exec., contabil-autorizat.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea bancară.

CONSILIUL DE CENSORI:

Președinte: ss. Dumitru Epure, expert-contabil.

ss. Ioan Oprean.

ss. Gheorghe Tămaș.

„SCOREANA“
casă de economii, societate pe acții în Scoreiu.
 Inregistrată în registrul bancar Nr. 39 din 1934.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai casei de economii „SCOREANA”, societate pe acțiuni, se invită conform § 7 și 8 ai statutelor societății la

a XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Scoreiu, la 28 Martie 1943, orele — p. m.

O B I E C T I E L E :

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul anual al Consiliului de administrație, Consiliului de cenzori, cetirea bilanțului pe 1942 și darea absolutului;
3. Schimbarea firmei din casă de economii;
4. Cererea verificării capitalului social din partea On. Consiliului Superior Bancar, conf. art. 62 al. 4;
5. Eventuale propuneri.

Scoreana, în 6 Februarie 1943.

Consiliul de administrație.

Activ.	Bilanț la 31 Decembrie 1942.				Pasiv.			
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Casa :					Capital social			
Numerar			81.180	—	Fond de rezervă statutar			300.000
Efecte cotate la bursă			1.940	—	Fond pentru acoperirea pierderilor			67.000
Scout			41.000	—	Depuneri			54.756
Debitori beneficiind de legea lichidării datoriilor agricole din 7. IV. 1934			301.321	—				28.796
Mobilier			12.000	—				
Diverși debitori			5.710	—				
Pierdere			7.401	—				
			450.552	—				450.552

Conturi de ordine.

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	22.500	—	Deponenți de cauțiuni statutare	22.500	—

Debit.	Contul Profit și Pierdere.				Credit.			
	Lei	b.		Lei	b.		Lei	b.
Cheltuieli de administrație :								
a) Salarii			8.400	—	Dobânzi			11.799
b) Diverse			9.668	—	Pierdere			7.401
Impozite			846	—				
Dobânzi la depuneri			285	—				
			19.200	—				19.200

Scoreiu, la 31 Decembrie 1942.

Ioan David.

Dionisie Halmeghi.

Nicolae Fuctu.

Verificat și găsit în concordanță cu codul de comerț și legea bancară.

Gandit Vuleu.

Alexandru Vuleu.

Ioan Sol. Streza